

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **E Drejta Ndërkombëtare (2022/2023)**

Fakulteti	Drejtësia
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	120
Kodi	N-LAWIL120C
Titulli	Magjistër i shkencave juridike / Drejtimi: E drejta ndërkombëtare
Numri në arkiv i akreditimit [120]	03-1623/1
Vendimi për fillim me punë	
Data akreditimit	27.05.2022

Përshkrimi i programit

Programi studimor *E Drejta Ndërkombëtare* synon të ofrojë një gamë të moduleve që do ta përfshijnë bazën e të dijeve ndërkombëtare juridike për afrimin drejt profesioneve juridike dhe profesionet që lidhen me lëmin e të drejtës ndërkombëtare dhe të sigurojë njohuri solide, të veçanta dhe sistematike për institucionet dhe konceptet e së drejtës ndërkombëtare, si dhe mbi gjendjen dhe perspektivën e tyre në rajon dhe botë.

Karriera

Diploma e Fakultetit Juridik njihet nga Oda e Avokatëve dhe Noterëve në RMV. Titujt profesionalë të avokatëve dhe të noterëve kërkojnë regjistrim formal në këto oda. Diploma e Fakultetit Juridik u mundëson studentëve një qasje në organet shtetërore, sidomos në organet gjyqësore, si: gjykatat dhe prokuroritë publike. Fakulteti Juridik ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi me Akademinë për trajnimin e gjykatësve dhe të prokurorëve publikë në RMV. Studentëve që do të kenë ambicie të merren me punë hulumtuese shkencore, Fakulteti juridik i UJEL-së, u mundëson vazhdimin e studimeve të ciklit të tretë (studime të doktoratës).

Studentët në këtë program, gjithashtu profesionalisht aftësohen edhe për të gjitha profesionet në fushën e diplomacisë, të drejtës diplomatike dhe konsullore, organizatat ndërkombëtare dhe të drejtat e njeriut, institutet e të drejtës ndërkombëtare private, si dhe të punojnë në tërë shërbimin diplomatik dhe konsullor të shtetit dhe në tribunalet e të arbitrazhit ndërkombëtar.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Ka njohuri solide nga disiplinat nga lëmi i të drejtës ndërkombëtare, si dhe të drejtës së organizatave ndërkombëtare, të drejtat e njeriut, të drejtës ndërkombëtare publike, të drejtës ndërkombëtare private, të drejtës ndërkombëtare penale, të drejtës ndërkombëtare ekonomike dhe marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Ka njohuri për teknikën dhe metodat e avancuara të hulumtimit në lëmin e së drejtës ndërkombëtare.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Është i aftë që të interpretojë teoritë e së drejtës ndërkombëtare dhe rastet relevante nga praktika.
- Zbaton njohuri teorike në situata praktike që paraqiten në lëmin e së drejtës ndërkombëtare si mbrojtja e të drejtave të njeriut, diplomacia dhe zgjidhja e kontesteve dhe kolizionini i ligjeve si dhe negociatat dhe mediacioni.
- Sintetizon njohuritë e fituara dhe i zbaton ato në rrethana konkrete.

Aftësitë për të vlerësuar

- Ka mendim më të zhvilluar kritik përmes metodës së analizës dhe të krahasimit.
- Zhvillon shkathtësi për zgjidhjen e problemeve përmes praktikës së zgjidhjes së rasteve më komplekse nga juridiksioni dhe praktika gjyqësore vendore dhe ndërkombëtare.

Aftësitë e komunikimit

- Përdor terminologji adekuate për çështje komplekse dhe specifike në sferën e shkencave juridike-ndërkombëtare.
- Angazhohet aktivisht në argumentimin dhe në debatin shkencor.
- I përdor gjuhët zyrtare të universitetit dhe ka shkathtësi të avancuara të teknologjive të informimit në punën shkencore.

Aftësitë e të mësuarit

- Zhvillon rregullorë të punës kërkimore që përdoret në profesionin e tij.
- Zhvillon një praktikë të mësimit të vazhdueshëm duke u angazhuar në trajnimin e personave që punojnë në shërbimet diplomatike-konsullore të shtetit.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [MCIL1012] [6.0 SETK] **E drejta ndërkombëtare publike**
- [MCIL1011] [6.0 SETK] **Marrëdhëniet ndërkombëtare**
- [EMIPLO020] [6.0 SETK] **Arbitrazhet ndërkombëtare**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 2

- [MCCL2011] [6.0 SETK] **E drejta ndërkombëtare private**
- [MCIL1013] [6.0 SETK] **E drejta ndërkombëtare humanitare**
- [MCIL1014] [6.0 SETK] **E drejta diplomatike dhe konsullore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 3

- [MCCR1120] [6.0 SETK] **Metodologjia e hulumtimit**
- [MCIL1015] [6.0 SETK] **Zgjidhja e kontesteve ndërkombëtare**
- [MCCR2030] [6.0 SETK] **E drejta penale ndërkombëtare**
- [CM171] [6.0 SETK] **E drejta e BE-së (program i zbatuar)**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 4

- [MCCR4010] [30.0 SETK] **Punimi i magjistraturës**

Description of courses

Lëndë obligative

- **E drejta ndërkombëtare publike**

Lënda përbëhet në punën e rasteve nga lëmi i të drejtës ndërkombëtare, kurse pjesërisht përfshin edhe punën praktike (intership) në institucionet relevante, gjë që mund të përfshijë edhe punën shkencore-kërkimore të studentëve në grupe.

- **Marrëdhëniet ndërkombëtare**

Lënda merret me analizën e sjelljes dhe marrëdhënieve të shteteve dhe të subjekteve të tjera në politikën ndërkombëtare. Është e strukturuar në një mënyrë që tregon evolucionin e mendimit për politikën ndërkombëtare përmes një retrospektive historike të marrëdhënieve themelore midis shteteve - lufta dhe paqja, që më pas përmes punimeve autoriale t'i paraqesë dy rrymat kryesore të mendimit në marrëdhëniet ndërkombëtare në botën e sotme. Gjithashtu, në suazat e kësaj lënde studiohet edhe marrëdhënia midis të drejtës dhe politikës në shoqërinë ndërkombëtare.

- **Arbitrazhet ndërkombëtare**

Lënda përqendrohet në përpunimin sistematik të koncepteve dhe të instituteve që ndërlidhen me këtë mënyrë alternative të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, duke përfshirë: marrëveshjet e arbitrazhit, llojet e arbitrazhit dhe të arbitrave dhe themelimi i arbitrazhit, procedura para arbitrazhit, vendimi i arbitrazhit dhe mjetet juridike në procedurën e arbitrazhit dhe njohja dhe ekzekutimi i vendimeve të arbitrazhit të huaj. Në rrethana kur zgjidhja e kontesteve nga marrëdhëniet juridike-civile nga ana e gjykatave si organe shtetërore gjithnjë e më shumë kritikohet për shkak të ngadalësisë së saj, për shkak të joefikasitetit dhe pasigurisë, gjykimi arbitrazhi që u siguron palëve një mjedis të pranueshëm të shqyrtimit, thjeshtësinë e formave të procesit, shpejtësinë dhe efikasitetin, gjithnjë e më shumë promovohet si një alternativë e pranuar nga rendet juridike të të gjitha shteteve moderne dhe e afirmuar në suaza botërore.

- **E drejta ndërkombëtare private**

Nëpërmjet këtij moduli, studentët do të fitojnë njohuri të avancuara për burimet e së drejtës që do të duhet të zbatohen për rregullimin e marrëdhënieve juridike civile - me elemente të huaja (nacionale dhe ndërkombëtare) dhe mënyrën e rregullimit të marrëdhënieve civile-juridike me elemente të huaja (mënyra direkte dhe indirekte (kolizionale), që është karakteristike vetëm për këtë modul), si dhe elementet e përgjithshme dhe të përbashkëta të formimit dhe të zbatimit të DNP, faktet përmes të cilëve paraqitet elementi i huaj (fakte të identifikimit), pikat e lidhjes dhe institutet përmes të cilave shmanget aplikimi i të drejtës meritore në DNP.

- **E drejta ndërkombëtare humanitare**

Në kuadër të kësaj lënde studiohen institutet themelore të së drejtës ndërkombëtare në konfliktet e armatosura, ku përfshihen edhe konfliktet e brendshme të armatosura dhe të ashtuquajturat luftëra civile. Theksi do të vendoset në burimet e kësaj të drejte, pra në të ashtuquajturat Konventa të Gjenevës të së Drejtës Ndërkombëtare Humanitare dhe Protokollet shtesë, por edhe të gjitha institutet tjera të së drejtës së luftës, si dhe mënyrat për përfundimin e konflikteve. Në kushtet e zhvillimit jashtëzakonisht të shpejtë të kësaj disipline në drejtim të përfshirjes të konflikteve të shumta të brendshme dhe rregullimin e tyre juridik nga aspekti humanitar, theks i veçantë do t'u vihet edhe konflikteve e brendshme të armatosura.

- **E drejta diplomatike dhe konsullore**

Lënda ofron studim të avancuar të kuadrit juridik-ndërkombëtar të procesit të vendosjes, funksionimit dhe të përfundimit të marrëdhënieve diplomatike dhe konsullore; të rregullave të së drejtës së RMV që prekin çështjet diplomatike dhe konsullore si dhe elementet kryesore të protokollit diplomatik dhe praktikës diplomatike të RMV.

- **Metodologjia e hulumtimit**

Studentët do të jenë në gjendje: - T'i aplikojnë metodat kryesore juridike dhe metodat tjera hulumtuese. - Të mbledhin në mënyrë kritike dhe krijuese material kërkimore, që është relevant dhe që citohet nga autorët në mënyrë selektive në përgjigjet e tyre. - Ta kuptojnë vëllimin e procesit të hulumtimit dhe qasjen në metoda të ndryshme të kërkimit shkencor dhe të jenë në gjendje ato t'i kritikojnë. - Ta studiojnë përmes qasjes së avancuar raportin midis teorisë juridike dhe praktikës kërkimore. - T'i aplikojnë shkathtësitë dhe njohuritë e mësuara në tezat e tyre.

- **Zgjidhja e kontesteve ndërkombëtare**

Lënda përfshinë studimin e thellë të teknikave dhe të procedurave të zgjidhjes paqësore të konflikteve ndërkombëtare, si të atyre diplomatike ashtu edhe të atyre nga karakteri gjyqësor dhe kuazi-gjyqësor. Në mënyrë të veçantë studiohen përballimi (menaxhimi), i konflikteve, si formë tejet e ashpërsuar e kontestit dhe në veçanti, trajtimi i kontesteve me identitet kulturor.

- **E drejta penale ndërkombëtare**

Pas përfundimit me sukses të lëndës, nga studentët pritet të kenë fituar njohuri solide mbi nocionet dhe lëndën e kësaj disipline, normat në DPN, mbi pushtetin represiv dhe juridiksionin e shteteve, mbi ekstradimin, azilin, transferimin e procedurës penale, bashkëpunimin dhe ndihmën penale juridike, si dhe korpusin ndërkombëtar të të drejtave të njeriut dhe juridiksionin e instancave ndërkombëtare penale.

- **E drejta e BE-së (program i zbatuar)**

Qëllimi lëndës është njohja e studentëve me *acquis communautaire*, nga njëra anë, si dhe me pjesën procedurale në krijimin, miratimin dhe zbatimin e të njëjtit ligj, nga ana tjetër. Më konkretisht, studentët do të kenë mundësinë të njihen me sistemin juridik të Bashkimit evropian, si dhe me ligjin që gjeneron ai sistem në lidhje me vetë bashkimin, shtetet anëtare dhe qytetarët e tyre. Në të njëjtën kohë, studentët do të njihen me burimet e kësaj të drejte specifike, llojet e saj, si dhe punën e institucioneve të BE. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet pjesës procedurale në miratimin e legjislacionit të ri, si dhe punës së Gjykatës Evropiane të Drejtësisë - si gjykatë dhe organ që krijoi tërthorazi ligjin nëpërmjet gjykimeve të tij.

- **Punimi i magjistraturës**

Kjo lëndë u mundëson studentëve t'i bartin shkathtësitë dhe dituritë e tyre për hulumtimin dhe hartimin e e detyrës më të komplikuar – shkrimin të punimit të magjistraturës. Lënda është paraparë që tërësisht të jetë praktik dhe studentët t'i fitojnë dituritë dhe aftësitë, shkathtësitë dhe besimin e nevojshëm që t'i qasen hulumtimit dhe shkrimin të tezës. Lënda ka vetëm një rezultat kthyes – t'u mundësojë studentëve ta shkruajnë tezën e magjistraturës me vështirësi minimale dhe me efektivitet maksimal. Gjithçka që është e paraparë të bëhet ka për qëllim përmirësimin e teknikave të hulumtimit dhe të stilit të shkrimin të tezës së magjistraturës, duke pasur kujdes me këtë rast për ndalimin e shërbimit me mjetet e palejueshme siç janë: plagjiatura dhe shkelja e të drejtave të autorit, që ndalohen me Statutin e UEJL-së.

Lëndë zgjedhore

- **Organizatat ndërkombëtare**

Në kuadër të kësaj lënde studiohen poentat themelore të teorive për organizimin ndërkombëtar ndërqeveritar; struktura institucionale e sistemit të OKB-së; organizatat kryesore evropiane - BE, Këshilli i Evropës dhe OSBE; si dhe organizatat më të rëndësishme rajonale që veprojnë në territorin e Amerikës, Afrikës dhe të Azisë dhe Lindjes së Largët, si dhe marrëdhëniet e RMV-së me organizatat e përmendura, ose veprimet e RMV-së në organizatat ndërkombëtare, ku është e anëtarësuar.

- **Kriminaliteti transnacional dhe terrorizmi ndërkombëtar**

Lënda në veçanti i studion nocionet themelore të krimit transnacional dhe terrorizmit ndërkombëtar, si dhe format përmes të cilave ato manifestohen, marrëdhëniet e ndërsjella, dhe mënyrat që kanë të bëjnë me ta në skenën politike ndërkombëtare, por edhe në aspektin e së drejtës ndërkombëtare dhe vendore penale. Studentët, do të përfshihen në mënyrë aktive në përcaktimin e instrumenteve të veçanta të pushtetit politik që përdoren ndërkombëtarisht për trajtimin e krimit dhe të terrorizmit ndërkombëtar.

- **E drejta ndërkombëtare për të drejtat e njeriut**

Lënda merret me materien e standardeve ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, ashtu siç janë të përkufizuara ato në marrëveshjet ndërkombëtare në këtë fushë, të drejtën zakonore ndërkombëtare dhe vendimet e organizatave relevante ndërkombëtare, si dhe në vendimet e arbitrazhit ndërkombëtar dhe të gjykatave ndërkombëtare.

- **Diplomacia multilaterale dhe Organizata e Kombeve të Bashkuara**

Diplomacia multilaterale, në përgjithësi, paraqet një sërë mjetesh dhe mënyrash me të cilat shtetet së bashku përmes marrëdhënieve shumëpalëshe i përdorin për t'i harmonizuar programet e veta ndërkombëtare-politike me interesat e përbashkëta të bashkësisë ndërkombëtare dhe të arrijnë zgjidhje të pranuar përgjithësisht në përputhje me parimet dhe rregullat e së drejtës ndërkombëtare.

- **Siguria ndërkombëtare**

Studentët fitojnë njohuri të thelluara të proceseve të sigurisë ekzistuese dhe të ardhshme, me theks të posaçëm në institucionet dhe mekanizmat euro-atlantike të sigurisë. Studentët, do t'i analizojnë faktorët që kontribuojnë për stabilitetin, por edhe për ndryshimet e ardhshme të mjedisit ekzistues të sigurisë. Brenda kësaj lënde, më hollësisht studiohet historia, themelimi dhe zhvillimi i NATO-s si institucion dominues i politikës së sigurisë perëndimore. Theks i veçantë është vënë në strukturën, organizimin dhe transformimin e rolit dhe të domenit të ndërhyrjes së kësaj

organizate.

- **E drejta ndërkombëtare e traktateve**

Në këtë lëndë studentët do të fitojnë njohuri për marrëveshjet ndërkombëtare. Qëllimi i lëndës është fitimi i njohurive të thella për procesin, fazat dhe teknikat e negociimit, si dhe negociimin si strategji për parandalimin e konfliktit. Studentët, do të mësojnë të interpretojnë dhe zbatojnë Konventën e Vjenës mbi të Drejtën e Traktateve dhe instrumentet dhe zakonet e tjera përkatëse ndërkombëtare, si dhe të njihen me mënyrat e negociimit dhe të udhëzohen në punë kërkimore në fushën e së drejtës ndërkombëtare të kontratave.

- **E drejta ndërkombëtare e mjedisit jetësor**

Lënda ka për qëllim t'i njoftojë studentët me problemet e mjedisit, rregullat që i referohen mjedisit, strukturat që merren me problemet e mjedisit, të mirat e rrezikuara dhe efikasitetin e sistemit legal për mbrojtjen e mjedisit.

- **Retorika**

Qëllimi i lëndës Retorika me shprehjet juridike është që t'u ofrojë studentëve mundësi dhe liri të shprehurit bukur dhe lirshëm, të menduarit për t'u shprehur në mënyrën e duhur, duke përdorur fjalë të qëlluara dhe të menduara mire, me një gjuhë të pastër, të kuptueshme dhe të rrjedhshme.

- **E drejta ndërkombëtare ekonomike**

Lënda mundëson fitimin e njohurive të avancuara në mënyrë që studenti të mundet të: identifikojë, interpretojë, analizojë dhe zgjidh problemet themelore ligjore në fushën e së drejtës tregtare ndërkombëtare; - identifikojë dhe sintetizojë racionalitetin e normave juridike tregtare ndërkombëtare, si pjesë e sistemit juridik dhe i zbaton ato në situata të shumta të përditshme; - identifikojë dhe zbatojë konceptet dhe parimet themelore të së drejtës tregtare ndërkombëtare; - identifikojë problemet themelore teorike-juridike që ndjekin përmbajtjen e kësaj të drejte.

- **Historia e së drejtës ndërkombëtare**

Lënda mundëson fitimin e njohurive të avancuara lidhur me zhvillime të ndryshme në të drejtën ndërkombëtare në aspektin kohor dhe hapësinor. Pas përfundimit të lëndës, studentët do të jenë në gjendje të demonstrojnë shkathhtësinë për të kryer studim kritik dhe të pavarur të aspekteve të caktuara nga historia e së drejtës ndërkombëtare. Për më tepër, studentët, do të jenë në gjendje të vlerësojnë në mënyrë logjike dhe koherente sfondin, kontekstin dhe legjitimitetin e normave të së drejtës ndërkombëtare nga këndëvshtrimi i historisë së ideve. Studentët, gjithashtu, do të jenë në gjendje të analizojnë aspekte të caktuara të teorisë dhe metodologjisë së historisë së të drejtës ndërkombëtare.

- **Mbrojtja e të drejtave të njeriut**

Qëllimi i kësaj lënde është: të njoftohen studentët me konceptin e të drejtës ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, zbatimin e këtyre të drejtave në praktikë, ndikimin e tyre në krijimin e politikave nacionale, të nxiten studentët të mendojnë në mënyrë kritike për raportin mes të drejtës ndërkombëtare dhe asaj nacionale, të vetëdijesohen për ngjarjet aktuale ndërkombëtare, si ndikojnë ato në jetën e përditshme të njerëzve në botë, t'i nxisë studentët të japin kontributin e tyre në sferën e përgatitjes së ligjeve për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, me shpresë se ata që sjellin vendime do t'i marrin parasysh në procesin e krijimit dhe zbatimit të politikave shtetërore.